

Sygn. akt: III AUa 1768/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Jacek Zajączkowski (spr.)

del. SSO Beata Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2013 r. w Łodzi

sprawy **S. D. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o wysokość emerytury,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 16 października 2012 r., sygn. akt: VI U 543/12;

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 1768/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2012 roku, znak (...) - 1/20E, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. – Inspektorat w M., działając na podstawie art. 110 i 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił S. D. (1) prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. D. (1), żądając ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskiwanego w związku z zatrudnieniem w Banku (...) w P. w latach 1964 – 1972, ustalonego

w oparciu o udokumentowane wynagrodzenie B. G.. Ubezpieczony podniósł, że B. G., w spornym okresie pracowała wraz z nim w Banku (...) w P., zajmując tożsame stanowisko i uzyskując wynagrodzenie w tej samej wysokości.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie

Na rozprawie w dniu 25 czerwca 2012 roku (k. 23) S. D. (1) rozszerzył odwołanie, wnosząc o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury, uwzględniając także rzeczywistą wysokość wynagrodzeń uzyskiwanych w związku z zatrudnieniem w Gminnej Spółdzielni (...) w K. w charakterze wiceprezesa zarządu ds. handlu. Okres ten

został zaliczony w poczet stażu ubezpieczeniowego na podstawie zeznań świadków. Ubezpieczony zażądał przyjęcia wynagrodzeń na poziomie takim samym, jak w poprzednich zakładach.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 października 2012 roku, sygn. akt: VI U 543/12, Sąd Okręgowy w Płocku, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ten sposób, że przeliczył od 1 marca 2012 roku podstawę wymiaru emerytury dla S. D. (1) uwzględniając w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynagrodzenia z następujących dwudziestu lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu: (1) za rok 1965 – 18 000 złotych, (2) za rok 1966 – 21 000 złotych, (3) za rok 1967 – 25 200 złotych, (4) za rok 1968 – 27 600 złotych, (5) za rok 1969 – 27 600 złotych, (6) za rok 1970 – 27 600 złotych, (7) za rok 1971 – 27 600 złotych, (8) za rok 1972 – 32 600 złotych, (9) za rok 1973 – 21 000 złotych, (10) za rok 1992 – 46 500 000 złotych, (11) za rok 1994 – 36 000 000 złotych, (12) za rok 1995 – 9 200 złotych, (13) za rok 1996 – 9 700, 78 złotych, (14) za rok 2000 – 14 424, 95 złotych, (15) za rok 2001 – 13 600 złotych, (16) za rok 2006 – 14 400 złotych, (17) za rok 2008 – 20 000 złotych, (18) za rok 2009 – 24 000 złotych, (19) za rok 2010 – 24 000 złotych, (20) za rok 2011 – 24 000 złotych, z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wysokości 82, 96 %, oddalając odwołanie w pozostałej części.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

S. D. (2) ma ustalone prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2004 roku. Wskaźnik podstawy wymiaru, obliczony z 10 lat kalendarzowych – od 1 stycznia 1992 roku do 31 grudnia 2001 roku, wyniósł 66, 38 %, kwota świadczenia zaś 975, 45 złotych. Z uwagi na kontynuację zatrudnienia organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia. Począwszy od 13 stycznia 2005 roku S. D. (2) pozostaje w zatrudnieniu. W wyniku kolejnych przeliczeń wysokość świadczenia emerytalnego wyniosła 1 492 złotych.

S. D. (2) był zatrudniony w Banku (...) w P. od 1 lipca 1964 roku do 29 lutego 1972 roku, w charakterze inspektora kredytowego. W banku pracował wówczas 6 – 7 osób, łącznie z dyrektorem banku. W banku funkcjonowały dwie komórki: komórka kredytowa i komórka księgową. W komórce kredytowej pracował S. D. (2), B. G. i J. S., wszyscy jako inspektorzy kredytowi (ekonomiczni). Pracownicy ci wykonywali te same czynności polegające na obsłudze instytucji związanych z rolnictwem, czyli PGR, SOK, i inne spółdzielnie produkcyjne. Ich wynagrodzenie zasadnicze było jednakowej wysokości, różnice sprowadzały się do dodatków stażowych oraz nagród uznaniowych. Pracownicy znali wysokość swoich wynagrodzeń. Podpisywali wspólną listę płac.

S. D. (2) uzyskał następujące wynagrodzenia: za rok 1964 – 9 000 złotych, za rok 1965 – 18 000 złotych, za rok 1966 – 21 000 złotych, za rok 1967 – 25 200 złotych, za rok 1968 – 27 600 złotych, za rok 1969 – 27 600 złotych, za rok 1970 – 27 600 złotych, za rok 1971 – 27 600 złotych, za rok 1972 – 4 600 złotych.

Od 1 czerwca 1973 roku do 31 października 1975 roku S. D. (2) pracował w Gminnej Spółdzielni (...) w K.. Organ rentowy zaliczył ten okres w poczet stażu ubezpieczeniowego w oparciu o zeznania świadków.

Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury, obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu tj. lat 1965 – 1973, 1992, 1994 – 1996, 2000 – 2001, 2006, 2008 – 2011, wynosi 82, 96 %, zaś kwota świadczenia emerytalnego wynosi 1 944, 98 złotych.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie S. D. (2) zasługuje na uwzględnienie jedynie w części. Zdaniem Sądu I instancji zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił przeliczyć świadczenie emerytalne z uwzględnieniem okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Banku (...) w P. w okresie od 1965 roku do 1973 roku, zgodnie z II wariantem opinii biegłego z zakresu księgowości (k. 30 – 36). W konsekwencji wskaźnik podstawy wymiaru emerytury wyniósł 82, 96 %, a wysokość świadczenia emerytalnego 1 944, 98 złotych. II wariant opinii oparty został na udokumentowanym wynagrodzeniu świadka B. G., współpracownika S. D. (2), zajmującej

w spornym okresie tożsame stanowisko inspektora kredytowego w Banku (...) w P.. Mając na uwadze konieczność ustalenia wynagrodzeń w sposób miarodajny i pewny, Sąd Okręgowy ustalając podstawę wymiaru emerytury na podstawie dowodów zastępczych, oparł się na dokumentach osobowo – księgowych świadka B. G..

W ocenie Sądu I instancji, zeznania świadków, choć w pełni wiarygodne, z powodu swej ogólności nie mogły stanowić wystarczających dowodów, pozwalających na jednoznaczne ustalenie konkretnych wynagrodzeń ubezpieczonego. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przeliczył od 1 marca 2012 roku podstawę wymiaru emerytury dla S. D. (1) uwzględniając w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynagrodzenia z następujących dwudziestu lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. 1965 – 1973, 1992, 1994 – 1996, 2000 – 2001, 2006, 2008 – 2011, w kwotach ujętych tabelarycznie w opinii biegłej w wariantcie II przy zastosowaniu wskaźnika podstawy wymiaru 82, 96 %. Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił żądanie ubezpieczonego w pozostałym zakresie, w tym żądanie przeliczenia podstawy wymiaru emerytury przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w K., podnoszą, że S. D. (2) nie udowodnił w sposób należyty, by rzeczywiście uzyskiwał wówczas zarobki w podanej przez siebie wysokości.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarzucając mu:

(1) obrazę art. 233 k.p.c. przez nie dokonanie wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a co za tym idzie:

a. dokonanie błędnych ustaleń faktycznych przez przyjęcie, że wynagrodzenie odwołującego za sporne okresy było równe wynagrodzeniu współpracownicy,

b. błędne zastosowanie art. 110 i 111 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

(2) obrazę art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie ustosunkowanie się w uzasadnieniu wyroku: a. do udowodnionego dokumentami faktu, że odwołujący i świadek B. G. w okresie spornym zajmowali nie tylko stanowisko inspektora kredytowego, ale także świadek zajmowała inne nietożsame stanowiska (księgowej, starszego inspektora ekonomicznego),

b. do faktu, że okresu zatrudnienia świadka na stanowisku inspektora kredytowego nie można ustalić w oparciu o dowody z dokumentów, co wyklucza przyjęcie dowodów zastępczych.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację S. D. (1) wniósł o utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji i oddalenie apelacji.

W toku rozprawy przed Sądem Apelacyjnym pełnomocnik organu rentowego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji znajdują oparcie w prawidłowo zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, ocenionym zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie podzielił, więc zarzutów skarżącego uznając je za bezzasadne. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu przed organem rentowym, katalog dostępnych środków dowodowych został w poważnym stopniu ograniczony przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe. Zgodnie, bowiem z § 21 ust. 1 ww. rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia

podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno – rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283). Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu dowody zastępcze, w tym o właściwie udokumentowane wynagrodzenie współpracownika, zajmującego tożsame stanowisko pracy (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2009 roku w sprawie III AUa 36/09, opubl. w LEX nr 550914).

W przedmiotowej sprawie wysokość zarobków S. D. (2) sąd I instancji ustalił za pomocą danych zawartych w przedłożonej dokumentacji pracowniczej świadka B. G.. Fakt jednakowej wysokości wynagrodzeń pracowników Banku (...), zatrudnionych w charakterze inspektorów kredytowych (ekonomicznych) potwierdzona została ponadto spójnymi zeznaniami świadków B. G., B. Ż., J. S. oraz zeznaniami samego ubezpieczonego. Sąd oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, co prawda, że zeznania świadków, z uwagi na zbyt wysoki stopień ogólności, nie są wystarczające do stwierdzenia kwestii spornych, czyli wysokości faktycznie osiągniętych przez ubezpieczonego zarobków. Nie zanegował jednak ich wiarygodności, co do samego faktu jednakowości uzyskiwanych wynagrodzeń. Wartości dowodowej zeznań świadków nie uchyla bynajmniej ich niepamięć w zakresie wysokości zarobków w poszczególnych miesiącach, czy latach zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu kwestionującego przyjętą przez Sąd I instancji tożsamość wynagrodzeń uzyskiwanych przez świadka B. G.

i S. D. (2). Zdaniem organu rentowego sprzeciwia się temu fakt wcześniejszego zatrudnienia B. G. w Banku (...) w P. tj. od 16 września 1959 roku. Ubezpieczony rozpoczął zaś pracę 1 lipca 1964 roku. W ocenie skarżącego, objęcie przez B. G. stanowiska inspektora kredytowego musiało wiązać się z bliżej nieokreślonym awansem zawodowym, a co za tym idzie z podwyżką wynagrodzenia. S. D. (2) przyjęty został od razu na stanowisko inspektora kredytowego. W związku z powyższym, zdaniem skarżącego nie sposób przyjąć, by wynagrodzenia te (wynagrodzenie uzyskane w wyniku kolejnych awansów zawodowych

i wynagrodzenie przyznane w związku z bezpośrednim zatrudnieniem) mogły być tożsame. W ocenie Sądu Apelacyjnego twierdzenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie znajdują uzasadnienia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Rzekome różnice wynagrodzeń, powodowane awansami zawodowymi świadka, stanowią jedynie domysł skarżącego, nie poparty, ani przedłożoną w sprawie dokumentacją, ani pozostałymi środkami dowodowymi. W ocenie apelującego o braku tożsamości w wysokości uzyskiwanych wynagrodzeń świadczy również fakt, że świadek zajmowała także stanowisko starszego inspektora ekonomicznego. Niemniej jednak, w świetle zgodnych zeznań świadków, twierdzenia organu rentowego, jako nieudowodnione, nie zasługują na uwzględnienie.

W związku z powyższy Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjął je za własne. W świetle tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego, dokonując ponownego przeliczenia wysokości emerytury S. D. (2), uwzględniając ustalone w toku postępowania dowodowego wynagrodzenia uzyskiwane w spornym okresie zatrudnienia w Banku (...) w P., stosownie do II wariantu opinii biegłego z zakresu księgowości z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 82, 96 %, wyższego niż ustalony pierwotnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tj. 66, 38 %.

Mając na uwadze powyższe konstatacje, Sąd Apelacyjny, uznając orzeczenie Sądu Okręgowego za prawidłowe, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadne.